

ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN

RDA

R | D | A

RESOURCE DESCRIPTION & ACCESS

Resource Description and Access(Kaynak Tanımlama ve Erişim)

AACR2'nin yerini alan dijital ortamlar için tasarlanmış yeni kataloglama standardıdır.

Tüm kaynakların tanımlanmasını sağlayan RDA sadece kütüphaneler için oluşturulmuş bir standart değildir.

RDA'NIN AMACI

- Kataloglama kurallarını kolaylaştırma
- Düzenleme ve erişim olanaklarını geliştirme
- Bilgi kaynaklarının tüm türlerini tanımlama
- Uluslararası bağlamda daha esnek bir yapı sunma
- Kütüphane verilerinin diğer bibliyografik verilerle etkileşimini sağlama

AACR₂ & RDA Farkları

AACR₂

Kart kataloglar için tasarlanmıştır

Pratiğe dayanır

Materyal türüne göre tanımlama

RDA

Dijital ortam için tasarlanmıştır

Teoriye dayanır (FRBR, FRAD)

Her türlü kaynak ve içerik türüne göre tanımlama

AACR₂ & RDA Farkları :Terminoloji

AACR₂

Alan

Ayrıca bakınız yönlendirmeleri

Bakınız yönlendirmeleri

Başlık

Bilginin ana kaynağı

Editör, çeviren, resimleyen vb.

Ek giriş

Fiziksel tanımlama

Genel materyal belirteci

Resmi ve resmi olmayan notlar

Standart numaralar

Tek biçim eser adı

RDA

Unsur

ilişkili varlıklar için yetkeli erişim noktası

Farklı erişim noktaları

Yetkeli erişim noktası

Tercih edilen bilgi kaynakları

Katkıda bulunanlar

Erişim noktası

Taşıyıcı tanımlama

İçerik türü, ortam türü, taşıyıcı türü

Yapılandırılmış ve yapılandırılmamış tanımlamalar

Gösterim için tanımlayıcılar

Tercih edilen eser adı ve bilinen eser adı

Tablo II: AACR2 ve RDA Değişiklikler

Kural / Uygulama/ Unsurlar	AACR2	RDA
Kısaltmalar	<i>Bilgiler kısaltılarak yazılmaktadır.</i> 250 \$a 3rd ed.	<i>Bilgiler açık ve bilgi kaynağında var olan biçimiyle kaydedilmektedir.</i> 250 \$a Third edition
	<i>Latince kısaltmalar kullanılmaktadır.</i> 260 \$a [s.l.] : \$b [s.n.] , \$c 1999.	<i>Latince kısaltmalar kullanılmamaktadır.</i> 264 \$a [Place of publication not identified] : \$b [publisher not identified], \$c 1999.
	<i>Yayın yerlerinin kaydedilmesinde kullanılan kısaltmalar kullanılmaktadır.</i> 260 \$a Vancouver, B.C. : Ronsdale Press, \$c c2002.	<i>Yayın yerleri açık ve ayrıntılı bir biçimde kaydedilmektedir.</i> 264 \$a Vancouver, British Columbia, Canada : Ronsdale Press, \$c c2002.
	<i>Cilt, sayfa sayısı ve diğer fiziksel unsurlar kısaltılarak belirtilmektedir.</i> 300 \$a xii, 279 p. : \$b illus. ; \$c 23 cm.	<i>Cilt, sayfa sayısı ve diğer fiziksel unsurlar açık biçimde gösterilmektedir.</i> 300 \$a xii, 279 pages : \$b illustrations ; \$c 23 cm.

Kural / Uygulama/ Ursurlar	AACR2	RDA
Hataların düzeltmesi	<p><i>Bilgi kaynağında bulunan hatalı ifadeler kataloglama yapan kütüphaneciler tarafından düzeltilmektedir.</i></p> <p>260 \$a Rio [de Janeiro] : \$b LJOE, em convênio com a Empresa Empresa Brasileira de Filmes, \$c 1980.</p>	<p><i>Hatalı ifadeler düzeltilmek yerine bilgi kaynağında görüldüğü gibi kaydedilmekte ve doğru biçimi "Notlar" alanında kullanıcılara sunulmaktadır.</i></p> <p>264 \$a Rio : \$b LJOE em convênio com a Empresa Empresa Brasileira de Filmes, \$c 1980.</p> <p>500 \$a Rio de Janeiro'da yayınlanmıştır.</p>
Kurallar	<p><i>Üçten fazla yazarın bulunması durumunda sadece ilk yazarın belirtilir ve "[et al.] / [ve bşkl.]" kısaltmalarının kullanılarak diğer yazarların isimlerine bu kayıta yer verilmez.</i></p>	<p><i>Sorumluluk bildirim alanlarında yazar sayısı dikkate alınmaz. Bütün yazarların isimlerine bibliyografik kayıtlarda yer verilir.</i></p>
	<p>245 00 \$a Managing bird damage to fruit and other horticultural crops / \$c John Paul Tracey ... [et al.].</p>	<p>100 1# \$a Tracey, John Paul</p> <p>245 10 \$a Managing bird damage to fruit and other horticultural crops / \$c John Paul Tracey, Mary Bomford, Quentin Hart, Glen Saunders, Ron Sinclair.</p>
	<p>700 1# \$a Tracey, John Paul</p>	<p>700 1# \$a Bomford, Mary 700 1# \$a Hart, Quentin 700 1# \$a Saunders, Glen 700 1# \$a Sinclair, Ron</p>

Kural / Uygulama/ Unsurlar	AACR2	RDA
Yeni tanımlama unsurları	<p><i>Yayın ve dağıtım bilgilerini vermek için MARC standardında "260" alanı kullanılır.</i></p> <p>260 ## \$a Vancouver, B.C. : \$b The Bowler Press, \$c 2008.</p>	<p><i>Bilgi kaynağının yayınlanması ile ilgili telif, üretim, çoğaltma ve dağıtım bilgilerini ayırt edici biçimde sunmayı amaçlayan "264" alanı kullanılır.</i></p> <p>264 #1 Vancouver, British Columbia, Canada : \$b The Bowler Press, \$c 2008.</p>
	<p><i>Bilgi kaynaklarının türleri için Genel Materyal Belirteci "245 Eser Adı Bildirimi" alanında "(\$h)" alt alanı kullanılır.</i></p> <p>245 14 \$a Sweet hereafter \$h [videorecording]</p>	<p><i>Bilgi kaynaklarının türleri farklı MARC alanlarında tanımlanır.</i></p> <p>336 \$a text \$b txt \$2 rdacontent 337 \$a unmediated \$b n \$2 rdamedia 338 \$a volume \$b nc \$2 rdacarrier</p>
	<p><i>Yetke verileri için MARC alanları bulunmamaktadır.</i></p>	<p><i>Yetke verileri için yeni MARC alanları tanımlanmıştır.</i></p> <p>046 – Tarihler 370 – Yer 371 – Adres 372 – Etkinlik alanı 373 – Kurum 374 – Meslek 375 – Cinsiyet 376 – Aile bilgisi 377 – Dil</p>
	<p><i>MARC standardında "Descriptive Cataloging Form, Leader/18" alanında "a" belirteci kullanılır.</i></p>	<p><i>MARC standardında "Descriptive Cataloging Form, Leader/18" alanında "i" belirteci kullanılır.</i></p>
	<p><i>040 alanında bibliyografik kaydın AACR2'ye uygun olduğunu göstermek için "\$e" alt alanında "aacr" ifadesi kullanılır.</i></p>	<p><i>040 alanında bibliyografik kaydın AACR2'ye uygun olduğunu göstermek için "\$e" alt alanında "rda" ifadesi kullanılır.</i></p>

ÇALIŞMANIN AMACI

RDA eğitiminin Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerine daha kapsamlı bir şekilde verilmesini sağlamak ve RDA ile kataloglama yapabilen uzmanların yetişmesini sağlamak.

ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Anket yöntemiyle, Ankara'da yer alan üniversitelerde öğrenim gören Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerinden 30 kişiye konu hakkında farklı sorular sorularak öğrencilerden geri bildirim alınmıştır.

Öğrenciler RDA konusundaki kaynaklar ve ülkemizde RDA ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında yeterince bilgi sahibi değildir.

Öğrencilerin RDA konusundaki bilgisi ders kapsamında gördükleri ile sınırlı kalmaktadır.

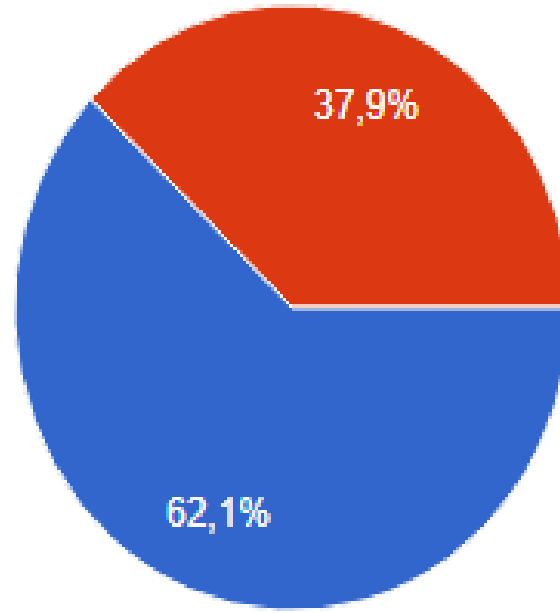
Kataloglamada yeni bir standart olan RDA eğitimi, biz Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerine yeter kadar verilmemektedir.

RDA konusunun üzerinde yeterince durulmamaktadır ve uygulamalı eğitim verilmemektedir.

RDA'nın getirdiği yenilikler ve AACR₂ ile RDA arasındaki farklar hakkında bilgi sahibi olan öğrenciler RDA ile kataloglama yapmada yeterince bilgi sahibi değildir.

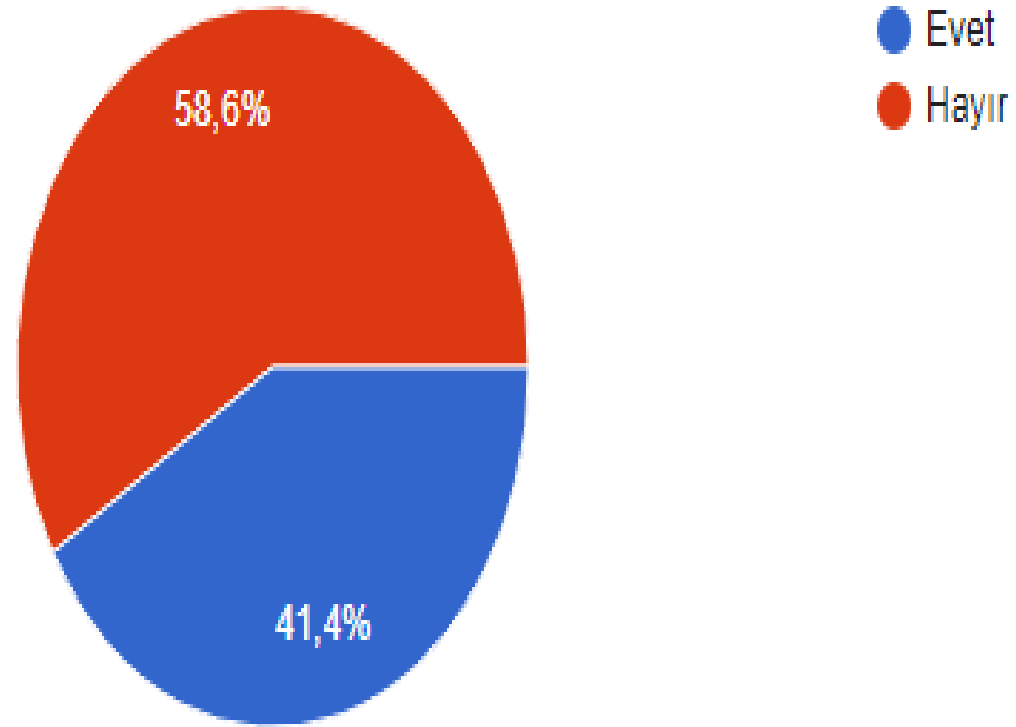
Öğrencilerin çoğunluğu RDA ile katalog uygulaması yapamamaktadır.

RDA konusunda eğitim aldınız mı?

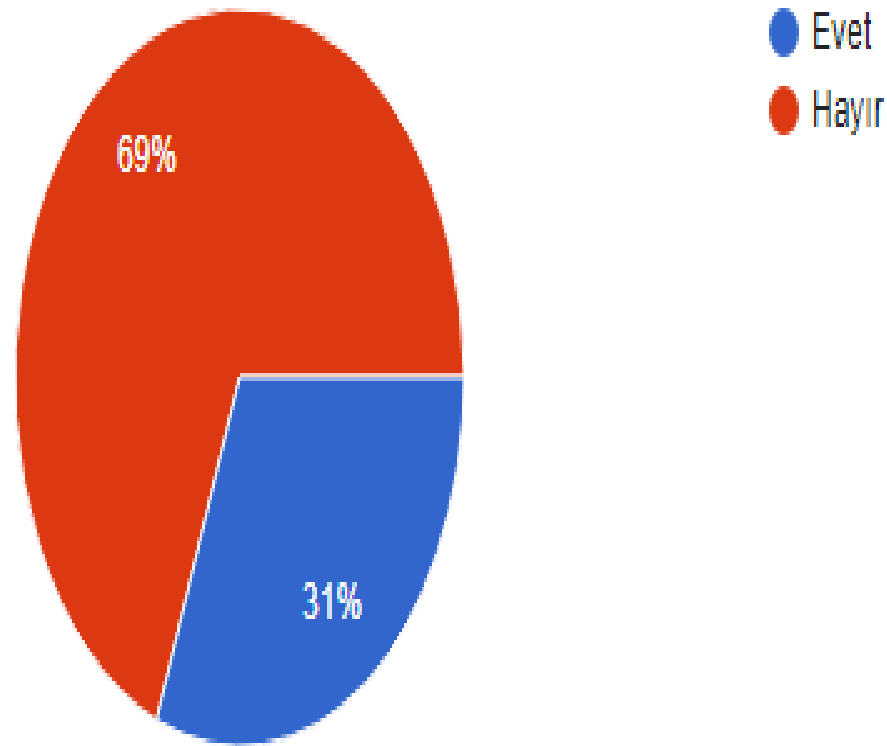

- Evet
- Hayır

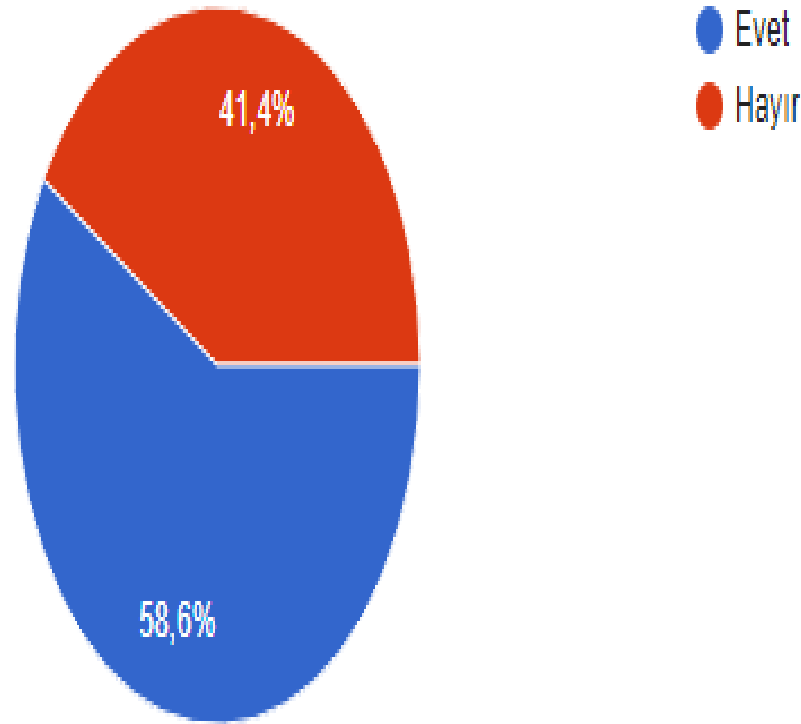
Bu konudaki kaynaklar hakkında bilginiz var mı?

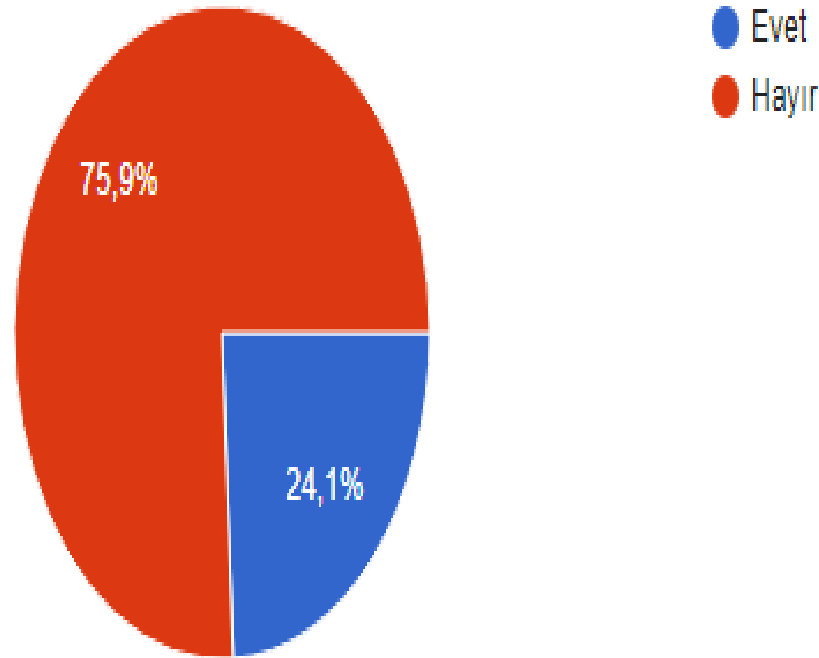
Ülkemizde RDA ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilginiz var mı?

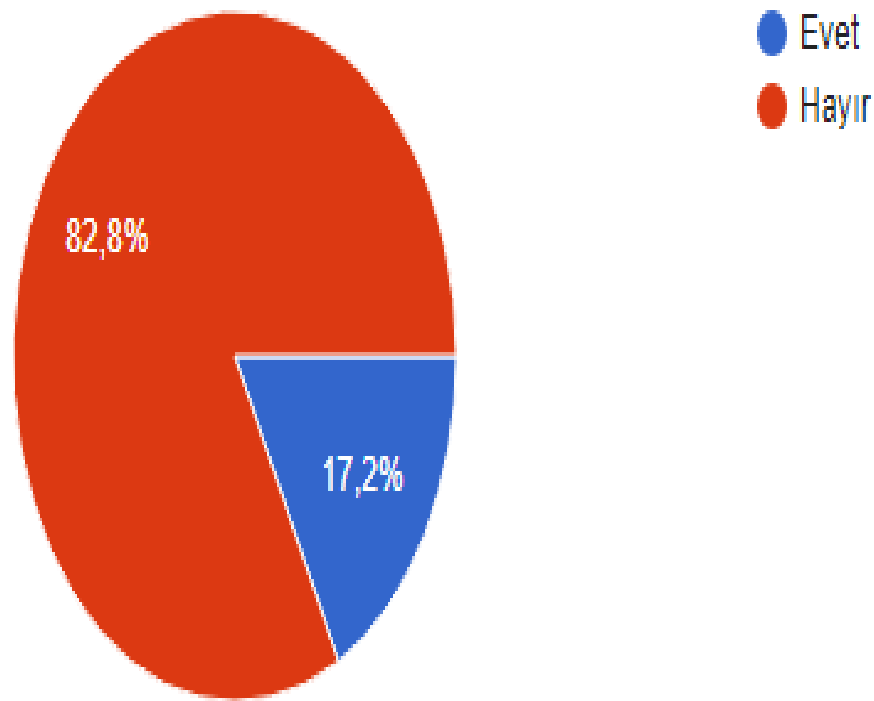
Kataloglamada RDA'nın getirdiği yenilikler hakkında bir bilginiz veya fikriniz var mı?

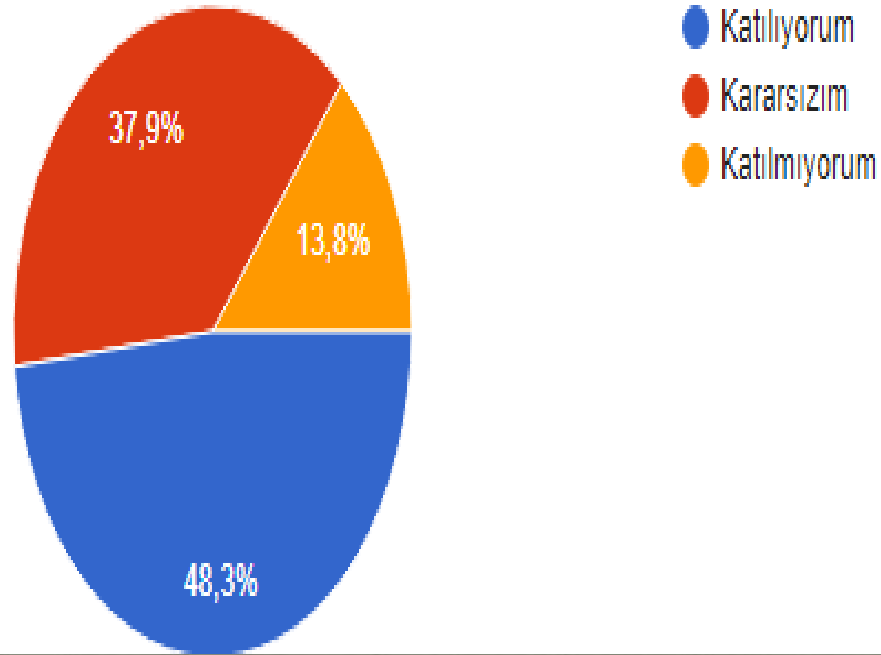
Staj yaptığınız kurumda veya kuruluşta RDA ile kataloglanmış bir bilgi kaynağı gördünüz mü?

Staj yaptığınız kurumda veya kuruluşta RDA ile katalog uygulaması yaptınız mı?

RDA eğitiminin ülkemizde Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerine yeteri kadar verilmediğini düşünüyorum.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

“Tüm okullarda Anglo Amerikan yerine RDA hakkında bilgi edinip uygulamak isterim.”

“RDA'yı neredeyse sadece isim olarak ve yeni bir kataloglama şekli olarak biliyoruz. Bu konu hakkında yüzeysel bir eğitim görülüyor ve kalıcı bir yarar sağlamıyor.”

“ Yaklaşık olarak 10 yıl önce gündeme alınan fakat öğrencilerin kafasında net bir bilgi oluşmayan bir standart. Ne olduğu anlaşılmadan hafızalardan silinip gidecek diye düşünüyorum. Bence biran önce ne olduğu, ne yenilikler getirdiği ve kullanımını hakkında öğrencilere uygulamalı ve kapsamlı bir şekilde eğitimi verilmelidir.”

“Yeterli ve eřit eđitimin verildiđini dűőünműyorum.
Bu konuda daha ۆzel hassasiyet gۆsterilmelidir.”

“RDA hakkında ۆlkemiz yeterince bilgi sahibi
değildir. Bununla ilgili eğitimlerin daha çok yapılması
gerektiđini dűőünűyorum.”

- RDA eğitiminin üzerinde daha sık durulmalıdır.
- RDA konusunda öğrencilere daha kapsamlı bilgiler verilmelidir.
- Öğrencilere eğitimi kapsamlı ve uygulamalı bir şekilde verilmelidir.
- Öğrencilerin katalog RDA ile katalog uygulaması yapmaları sağlanmalıdır.
- Ders bağlamında öğrencilere RDA ile kataloglanmış farklı kaynaklar gösterilebilir.
- Konuya ilgisi olan öğrencilerin staj yaparken kendilerini geliştirebilecekleri kurum veya kuruluşlara yönlendirilebilir.

KAYNAKÇA

Özel, N. (2005). Bilginin Düzenlenmesine Yönelik Yeni Bir Standart: Resource Description and Access (RDA). *Bilgi Dünyası*, 16(1), 23-44.

<http://www.slideshare.net/gumusaysel/kataloun-gelecei-rda>

Bayter, M. (2012a). AAKK, AAKK₁, AAKK₂, AAKK₃ ve RDA. S. Kurbanoğlu, U. Al, P. Lepon Erdoğan, Y. Tonta, N. Özenç Uçak (Yay. Haz.). 3. Uluslararası Değişen Dünyada Bilgi Yönetimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı içinde (s. 169-175). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. 22 Mart 2013 tarihinde http://by2012.bilgiyonetimi.net/proceedings/bildiri_kitap_2012.pdf adresinden erişildi.

SEFA DOĐAN

FURKAN ÖZDEMİR

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

BİLGİ VE BELGE

YÖNETİMİ